

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 934/2019
26.09.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Радослава Петровића, Мирољуба Томића и Јасмине Васовић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Милана Борића и др, због кривичног дела убиство из члана 113. у вези члана 33. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљеног Милана Борића и окривљеног Растислава Бртке, адвоката Владимира Хоровица и Биљане Деснице-Петровић, поднетим против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 234/13 од 11.12.2018. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 261/19 од 17.04.2019. године, у седници већа одржаној дана 26.09.2019. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених Милана Борића и Растислава Бртке, адвоката Владимира Хоровица и Биљане Деснице-Петровић, поднети против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 234/13 од 11.12.2018. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 261/19 од 17.04.2019. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених у преосталом делу одбацују.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 234/13 од 11.12.2018. године, објављеном дана 19.12.2018. године, окривљени Милан Борић и окривљени Растислав Бртка оглашени су кривим због извршења кривичног дела убиство из члана 113. у вези члана 33. КЗ. Окривљени Милан Борић осуђен је на казну затвора у трајању од 6 година и 6 месеци, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 25.02.2012. године до 04.06.2013. године, време проведено на издржавању казне затвора од 04.06.2013. године до 24.09.2013. године, као и време проведено у притвору од 24.09.2013. године до 16.12.2013. године. Окривљени Растислав Бртка осуђен је на казну затвора у трајању од 8 година, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 25.02.2012. године до 04.06.2013. године, време проведено на издржавању казне затвора од 04.06.2013. године до 24.09.2013. године, као и време проведено у притвору од 24.09.2013. године до 16.12.2013. године. Наведеном пресудом одлучено је о имовинско-правном захтеву оштећених, као и о трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци првостепене пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 261/19 од 17.04.2019. године, одбијене су као неосноване жалбе Вишег јавног тужиоца у Новом Саду и бранилаца окривљених Милана Борића и Растислава Бртке и првостепена пресуда потврђена.

Против ових правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено су поднели:

-браниоци окривљеног Милана Борића, адвокат Владимир Хоровиц и адвокат Биљана Десница-Петровић, у смислу члана 485. у вези члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и члана 439. тачка 1) и члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и побијане пресуде укине или укине другостепену пресуду Апелационог суда у Новом Саду;

-браниоци окривљеног Растислава Бртке, адвокат Владимир Хоровиц и Биљана Десница-Петровић, у смислу 485. ЗКП, у вези члана члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и члана 439. став 1. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев за заштиту законитости и побијане пресуде укине у целости или укине другостепену пресуду Апелационог суда у Новом Саду.

Врховни касациони суд је у смислу члана 488. став 1. ЗКП, доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу па је одржао седницу већа, о којој у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није обавестио јавног тужиоца и браниоце окривљених, налазећи да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, у којој, седници је размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су захтеви поднети, па је по оцени навода и предлога у захтевима бранилаца окривљених, нашао:

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, браниоци окривљеног Милана Борића и окривљеног Растислава Бртке, у поднетим захтевима за заштиту законитости наводе да се правноснажне пресуде заснивају на доказима на којима се пресуда, према одредбама ЗКП не може заснивати и то на исказима окривљеног Милана Борића и окривљеног Растислава Бртке, које су дали у службеним просторијама ПУ Нови Сад дана 26.02.2012. године и пред Вишим судом у Новом Саду у поступку Ки. 57/12 од 27.02.2012. године, обзиром да су: окривљени Милан Борић и окривљени Растислав Бртка износили одбрану због кривичног дела из члана 113. у вези члана 30. КЗ, односно давали су исказе везано за кривично дело убиство у покушају; да је решењима о спровођењу истраге започет истражни поступак пред Вишим судом у Новом Саду, због кривичног дела убиство у покушају; да је чланом 30. КЗ прописано да се учинилац може блаже казнити уколико је извршио кривично дело у покушају, што значи да су окривљени Милан Борић и окривљени Растислав Бртка износили одбране за блаже кривично дело; да је започета истрага за блаже кривично дело; да су окривљени тек на главном претресу дали своју одбрану у вези оптужнице која је подигнута због кривичног дела убиства из члана 113. у вези члана 33. КЗ.

Одредбом члана 89. став 10. Законика о кривичном поступку („Сл. лист СРЈ бр. 70/01 и 68//02“ и „Сл. гласник РС бр. 58/04...72/09“), (у даљем тексту - тада важећег ЗКП), прописано је да, ако је поступљено противно одредбама става 8. и 9. члана 89. или окривљени није поучен о правима из става 2. наведеног члана или ако изјаве окривљеног из става 9. наведеног члана о присуству браниоца нису убележене у записник, на исказу окривљеног не може се заснивати судска одлука.

Из списка предмета произилази да су окривљени Милан Борић и окривљени Растислав Бртка изнели своје одбране на записницима о саслушању осумњичених у ПУ Нови Сад, Ку 1469/12 од 26.12.2012. године, у складу са одредбама члана 226. став 9. ЗКП, након што им је саопштено да им се на терет ставља извршење кривичног дела убиство у покушају из члана 113. у вези члана 30. КЗ. Такође, из списка произилази и да су своје одбране изнели пред истражним судијом Вишег суда у Новом Саду дана 27.02.2012. године на записницима о саслушању осумњичених у предмету Ки 57/12, када су им предочени наводи захтева за спровођење истраге ВЈТ Нови Сад Кт 90/12 од 27.02.2012. године, којим је окривљенима стављено на терет извршење кривичног дела убиство у покушају из члана 113. у вези члана 30. и 33. КЗ. Приликом саслушања пред истражним судијом обојици окривљених је саопштено право, у смислу члана 13. став 3. тада важећег ЗКП, да могу ангажовати браниоца, да исти може присуствовати њиховом саслушању и упозорени су да све што изјаве може бити употребљено против њих као доказ.

Имајући у виду наведено, као и чињеницу да браниоци окривљених у поднетим захтевима за заштиту законитости не оспоравају процесне повреде, односно начин прибављања и форму наведених исказа, по оцени овога суда искази окривљених дати на записницима у ПУ Нови Сад дана 26.02.2012. године, као и пред истражним судијом Вишег суда у Новом Саду у поступку Ки 57/12 од 27.02.2012. године представљају законите доказе на којима се пресуда, у смислу одредаба Законика о кривичном поступку, може заснивати.

При томе, окривљени су се у преткривичном поступку и у току истраге, изјашњавали на околности везане за критични догађај, за који су касније и правноснажно оглашени кривим и осуђени, односно на околности и чињенице везане за догађај и предузете радње, а не саму наступелу последицу. Наиме, у тренутку изношења одбрана, у ПУ Нови Сад дана 26.02.2012. године и пред истражним судијом Вишег суда у Новом Саду дана 27.02.2012. године, код оштећеног АА није наступила смрт. Након изношења наведених одбрана, а пре подизања оптужнице (Кт 90/12 од 23.05.2012. године) оштећени је преминуо дана 03.03.2012. године. Након спроведене истраге подигнута је оптужница на основу прикупљених доказа и новонастале ситуације да је накнадно наступила смрт оштећеног, а у складу са наведеним извршена и правна квалификација кривичног дела - убиство из члана 113 у вези члана 33. КЗ. У вези с тим, радње које су окривљенима стављене на терет у преткривичном поступку и у току истраге, а након тога и оптужницом Вишег јавног тужиоца у Новом Саду Кт 90/12 од 23.05.2012. године, у битном су исте, јер се не ради о новом догађају и чињеницама у погледу радње извршења дела, које нису биле обухваћене истрагом, већ о чињеници у погледу наступања смрти оштећеног, у вези које се окривљени приликом саслушања у полицији и пред истражним судијом нису ни могли саслушавати.

Сходно изнетом, по оцени Врховног касационог суда неосновани су наводи захтева за заштиту законитости, у погледу одбрана окривљених, као незаконитог доказа, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Поред тога, браниоци окривљених Милана Борића и Растислава Бртке у поднетим захтевима за заштиту законитости указују и на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, која повреда представља законом дозвољен разлог, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, због које окривљени преко браниоца могу поднети овај ванредни правни лек.

Међутим, образлажући напред наведену повреду, браниоци окривљеног Растислава Бртке наводе да је оштећени био неусклађеног понашања, да је оштећени повредио окривљеног Растиславу Бртку наневши му расекотине ножем, да је изведеним доказима и то лекарским уверењима, налазима и мишљењима вештака о посекотинама и одбрамбреним секотинама окривљеног Растислава Бртке, као и исказима окривљених Растислава Бртке и Милана Борића утврђено да је нож средство напада којим је оштећени напао и нанео секотине и повреде Растиславу Бртки, из чега извлаче закључак да је окривљени Бртка поступао у нужној одбрани, јер је у тренутку напада ножем од стране оштећеног голорук и без средства за одбрану, а у циљу заштите од таквог противправног напада на живот и тело нанео је повреде оштећеном, којим наводима се по налажењу овог суда правноснажне пресуде побијају због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања. Наиме, браниоци окривљеног у захтеву за заштиту законитости окривљеног Растислава Бртке, износе своју верзију критичног догађаја и свој став да се у конкретном случају ради о нужној одбрани.

У захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљеног Милана Борића, такође се указује на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, али напред наведену повреду браниоци образлажу наводима да су повреде које је окривљени Милан Борић нанео оштећеном лаке телесне повреде, полемишу са механизмом настанка истих, јер по ставу одбране из неспорних чињеница утврђених током доказног поступка може се утврдити да окривљени Милан Борић није учествовао у наношењу одбрамбрених смртоносних повреда једночиним дејством металног рама столице и да није предузео ниједну радњу којом је допринео настанку смртне последице и с тим у вези указују и на повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, обзиром да на својој верзији догађаја, и на својим чињеничним закључцима који су другачији од оних утврђених правноснажним пресудама, дају правну квалификацију, налазећи да се у радњама окривљеног Милана Борића стичу сви елементи кривичног дела из члана 122. КЗ. Изнетим наводима се, по ставу овог суда, у суштини указује на, погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање.

Браниоци окривљеног Растислава Бртке у захтеву за заштиту законитости наводе и да у пресуди о одлучној чињеници повређивања окривљеног Растислава Бртке ножем од стране оштећеног нису наведени разлози, чиме указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП.

Међутим, битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, као и погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање не представљају законом дозвољене разлоге у смислу члана 485. став 4. ЗКП, због којих окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек, због чега су, по оцени Врховног касационог суда захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљеног Милана Борића и окривљеног Растислава Бртке у напред наведеном делу оцењени као недозвољени.

Браниоци окривљених Милана Борића и Растислава Бртке у захтевима за заштиту законитости нумеришу и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, а која повреда је у смислу члана 485. став 4. ЗКП представља законом дозвољен разлог за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца. Међутим, у поднетим захтевима за заштиту законитости браниоци окривљених не опредељују конкретно у чему се битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП састоји, због чега у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, захтев за заштиту законитости нема прописан садржај.

Наиме, чланом 484. ЗКП, који прописује обавезну садржину захтева, прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог из члан 485. став 1. ЗКП за његово подношење.

Како је Врховни касациони суд приликом одлучивања о захтеву за заштиту законитости бранилаца окривљених везан разлозима-члан 485. став 1. у вези става 4. ЗКП, те делом и правцем побијања који су истакнути у захтеву за заштиту законитости, како је то изричито прописано чланом 489. став 1. ЗКП, то значи да суд, одлучујући по захтеву за заштиту законитости, уколико разлози и повреде закона нису изричито наведени, нема законских овлашћења да по службеној дужности тумачи и оцењује о којој се повреди закона ради, односно у чему се та повреда конкретно састоји.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Бата Цветковић,с.р.